

Силабус
навчальної дисципліни
Історія української літератури (1940-50-х рр.)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (українська мова і література). Англійська мова»
Спеціальність 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 014. 01 українська мова і література
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач Марина Богданова
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit//>
Контактний телефон 0957753446
E-mail викладача: mishukmarina36@gmail.com
Графік консультацій четвер, 11.00-12.00, ауд. 56204, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
4 / 120	20	20	80	екзамен

Семестр: (6 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: історія української літератури, художня література, літературознавство.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури (1940–1950-і рр.)» є: дати майбутнім вчителям загальноосвітньої школи основи фахової підготовки, розкрити багатство української літератури воєнного та післявоєнного періоду в її історичній обумовленості і художній цінності, показати поступ філософсько-наукової думки, вплив її на ідейно-художні пошуки письменників.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- 1) особливості художньої літератури як виду мистецтва;
- 2) основні тенденції розвитку української літератури материкової та літератури українського зарубіжжя;
- 3) найважливіші факти літературного процесу;
- 4) найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на ці явища;
- 5) основні етапи життєвого й творчого шляху найбільш видатних письменників;
- 6) місце та значення найвизначніших творів у доробку письменника та в літературному процесі цього періоду;
- 7) оцінку вивчених творів у літературознавчих дослідженнях та критичних статтях;
- 8) місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості письменників та літературного процесу взагалі;
- 2) виявляти основні проблеми у творі, що вивчається;
- 3) з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника;
- 4) виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів;
- 5) зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку;
- 6) користуватися довідковими джерелами (в тому числі електронними), зокрема, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української мови і викладання української літератури.</p> <p>СК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>СК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>СК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудитією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p> <p>СК 14. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).</p>	<p>ПРЗ 4. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національної літератури, художні твори класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p> <p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 3. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРУ 4. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРК 4. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 3. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРУ 4. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їх сутнісними характеристиками.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p>

Зміст курсу:

Тема: Літературно-мистецьке життя в Україні 40-50х р.р XX ст.

Специфіка літературного процесу 40-50-х рр. XX ст. Українська література материкової України та література українського зарубіжжя. Культурно-історичні умови розвитку літератури Радянської України.

Патріотичне піднесення в українському суспільстві періоду Другої світової війни, його роль в оздоровленні і демократизації літератури.

Посилення ідеологічного тиску, нищівної критики за патріотичні почуття у повоєнний період; естетичне збіднення літератури; засилля соцреалізму; нівелювання творчої свободи митців.

Літературний процес воєнних літ: тенденції розвитку прози, поезії, драматургії. Естетичні здобутки і втрати у повоєнний період.

Еміграційне письменство 40-50х р.р. Діяльність МУРУ у консолідації українських творчих сил за рубежем. Видавнича діяльність МУРУ. Дискусія навколо проблеми “великої літератури”, “національно-органічного” стилю (Ю.Шерех, Ю.Косач, У.Самчук, В.Державин). Причини внутрішнього розколу у МУРІ.

Поетична творчість митців, які загинули в роки війни. Жанрово-стильові особливості лірики В.Булаєнко, К.Герасименка, Ф.Швіндона та ін.

Поезія вояків УПА.

Тема: Художній світ Олександра Довженка

Витоки творчого генія митця. Трагедія творчості О.Довженка в епоху тоталітаризму. Суспільні причини внутрішньої роздвоєності митця.

Новаторство кінорежисера, дискусії навколо фільмів, їх світове визнання. Кіномистецька спадщина О.Довженка, її творча доля.

Розкриття проблеми “людина в екстремальній ситуації” в “малій” прозі О.Довженка воєнного часу (“На колючому дроті”, “Ніч перед боєм”, “Воля до життя”, “Тризна”, “Відступник”, “Незабутнє”, “Мати”, “Федорченко”, “Стий, смерть, зупинись”). Мистецька довершеність оповідань.

Поетика жанру кіноповісті в творчості О.Довженка (синтез художньої літератури і засобів кіномистецтва).

“Україна в огні”, “Щоденник” – художні документи трагічної доби. Викриття антигуманізму тоталітарного режиму; порушення проблем історичної пам’яті і національної самосвідомості українців.

Кіноповість “Зачарована Десна”: поетизація світу дитинства і природи. Художнє відтворення рис українського національного характеру. Образ митця, його нерозривний зв’язок з долею народу. Синтез реалізму й романтизму, національного й загальнолюдського, конкретно-історичного й вічного.

Естетична своєрідність прози О.Довженка в контексті світової літератури. Риси експресіонізму в його творчості. Націленість на відтворення явищ та образів в ідеалі. Розуміння мистецтва як зброї впливу на маси в напрямі певного світорозуміння. “Ефект очуження” як домінуючий у поетиці умовності О.Довженка.

Монументалізм у створенні художніх типів-образів.

Змістовий модуль 2. Розвиток лірико-романтичного стилю в літературі та сатурі

Тема: Романтичне світобачення у творчості Юрія Яновського

Формування творчої особистості письменника. Перші поетичні і прозові спроби (“Мамутові бивні”, поезія). Романтичне сприймання світу і особливості поетики новел Ю.Яновського 20х р.р.

Модерністична поетика роману “Майстер корабля”. Поєднання різних часових площин, численних вставних новел, листів, мемуарних коментарів. Романтика мандрів і морських пригод у творі. Ю.Яновський і англійський прозаїк Дж. Конрад.

Розкриття драматизму громадянської війни в романі “Чотири шаблі”. Концепція української історії в романі. Трагування письменником стихійної партизанської вольниці. Причини нищівної критики роману радянським літературознавством. Риси романтичного стилю у творі.

Проблема жанру, композиції, стилю роману “Вершники”. Тенденційність у висвітленні подій громадянської війни. “Вершники” як друга редакція “Чотирьох шабел”: дискусія у літературознавстві.

Проблематика роману “Жива вода” (“Мир”). Реалістичне зображення повоєнної дійсності в українському суспільстві. Несправедливий осуд твору в добу тоталітаризму.

Пошуки Ю.Яновського в драматичних жанрах. Морально-етична проблематика п’єси “Дочка прокурора”.

Тема: Творчість Остапа Вишні

Драматична доля митця в тоталітарній державі. “Трагічна десятирічка” Остапа Вишні.

Жанрове розмаїття сатиричної спадщини (памфлети, фейлетони, гуморески, мемуари). Новаторство у створенні жанру усмішки.

Тематичне багатство та художня довершеність усмішок О.Вишні (сільських, кримських, закордонних, автобіографічних, мистецьких, мисливських).

Особливість індивідуального стилю творів О.Вишні. Провідні засоби творення комічного. Народні витоки гумору О.Вишні.

Щоденник “Думи мої, думи мої” як зразок мемуарної спадщини О.Вишні. Філософські роздуми про літературу та мистецтво, їх роль у житті народу, власну творчу долю.

Змістовий модуль 3. Специфіка історичної тематики в літературі, своєрідність поезії

Тема: Художній світ драматургії Івана Кочерги

Особливості світогляду митця, чинники формування його таланту. Романтичне світобачення як домінанта індивідуального стилю письменника.

Поетика умовності в романтично – казкових драмах. Історична основа драми “Алмазне жорно”. Художнє відображення героїки гайдамацького руху в Україні. Роль романтичної символіки у розкритті ідейного задуму твору.

Проблема історизму драматичних поем “Свіччине весілля” та “Ярослав Мудрий”. Естетична функція образів світла і свічки у “Свіччиному весіллі”. Філософічність та інтелектуальність драми “Ярослав Мудрий”, її багатопроblemність. Суперечливий образ Ярослава Мудрого. Художня майстерність романтичної символіки в драмах.

Тема: Художня своєрідність лірики Андрія Малишка

Фольклорна основа творення образу України в поезії років війни. Патріотичний пафос циклу “Україно моя”. Багатство художньо-виражальних засобів у творенні образу Батьківщини. Творча доля циклу у повоєнний період.

Психологізм воєнної лірики А.Малишка, її жанрово-тематичне розмаїття. Мистецтво героїко-романтичної балади (“Балада про колосок”, “Балада про комвзводу”, “Балада про Зозулю”, “Балада про танкіста” та ін.). Ліричні портрети “маленької людини” на війні (“Кашовар”, “Маруся”, “Катря”, “Теслярі” та ін.).

Довершеність інтимної лірики А.Малишка. Багатство світу емоційних переживань ліричного героя – воїна. Роль фольклорної поетики у звеличенні невмирущості кохання.

Творча еволюція поета у повоєнний час. Духовне “відродження” А.Малишка у добу “хрущовської відлиги”. Роздуми поета над долею митця за тоталітарного режиму (“Я не жив ці літа”, “Олексі Влизькові”, “Григорію Косинці”, “Вишні”). Гуманістичний пафос лірики. (“Не заздрю ницим”, “Іноді найде така хвилина”, “Не можу бачить, як людина плаче” та ін.). Філософська наснаженість екологічної проблематики (“Лист до гречки”, “Скарга ромашки” та ін.).

Пісенність як стильова домінанта лірики А.Малишка, її народнопоетичні джерела. Творча співдружність з українськими композиторами.

Тема: Лірична проза Михайла Стельмаха

Повісті “Щедрий вечір” та “Гуси – лебеді летять”: розвиток автобіографічної теми. Глибокий психологізм у розкритті світу дитинства. Поетизація народної моралі, звичаїв і традицій.

Гуманістична спрямованість, романтичний пафос, мовно-стильове багатство романістики М.Стельмаха (“Кров людська – не водиця”, “Правда і кривда”, “Чотири броди”, “Дума про тебе”). Прийоми творення ліро-епосу. Роль фольклору, народнопоетичної стихії у художньому світі романістики М.Стельмаха. Вплив естетики соцреалізму і намагання творити суверенний творчий стиль. Проблема художньої і життєвої правди у прозі письменника.

Тема: Художня своєрідність творчості Леоніда Первомайського

Творчість Л.Первомайського як невпинне самопоновлення. Філософська глибина лірики та ліро-епосу митця, її стильові особливості. Мотив творчості як діяння, як найвищої форми самореалізації людини, виявлення її кращих рис. Заперечення марноти скороминущого людського існування і безслідного зникнення по смерті (“Уроки поезії”, “Древо пізнання”). Жанр філософської медитації у ліриці Л.Первомайського.

Морально-філософська проблематика роману “Дикий мед”. Проблема “досяжності” щастя для людини, її розуміння героями твору. Проблема сталінських репресій і особистості за тоталітарного режиму. Утвердження “вічних” людських цінностей, які здатні протистояти усім випробуванням життя. Засудження війни як неприродного хаотичного явища. Проблема творчості і моральної відповідальності митця. Осуд кар’єризму, пристосуванства, морального зубожіння.

Модернізація жанру балади у романі. Риси ліро-епосу у “Дикому меді”. Синтез романтичного світовідчуття та суворого реалізму.

Тема: Розвиток української літератури в діаспорі (40-50ті роки)

Культурно-історичні умови розвитку еміграційної літератури. Друга політична еміграція українських митців за кордон.

Письменницькі організації, їх естетичні платформи. МУР та його роль у консолідації українських творчих сил в еміграції. Видавнича діяльність МУРу (“Арка”, “Вежі”, “Заграда”, “Альманах МУР” тощо). Нерегулярність і спорадичність періодичних видань.

Неоднорідність еміграційного повоєнного середовища. Розбіжність ідеологічного та естетичного плану. Дискусії про “велику літературу” і “національно-органічний” стиль українського письменства в діаспорі. Обґрунтування У.Самчуком ідеї “великої літератури”.

Тенденції розвитку прози в еміграційній літературі. Суспільна заангажованість національною ідеєю, пафос державного самовизначення України у творчості У.Самчука, І.Багряного, В.Барки, Т.Осьмачки. Гнівний осуд тоталітаризму, його згубного впливу на людину.

Стильові пошуки в еміграційній поезії періоду МУРу. Неокласичні традиції, їх збагачення модерністичними течіями (неоромантизмом, символізмом, сюрреалізмом) у поетичній творчості С.Гординського, І.Качуровського, Ю.Клена, М.Ореста.

Здобутки літературознавства і критики в українській діаспорі (Ю.Шерех, В.Державин, Ю.Лавріненко, У.Самчук та ін.).

Тема: Неокласичний стиль поезії Юрія Клена

Життєвий шлях письменника-емігранта. Участь у поетичній групі київських “неокласиків”. Еміграційний період життя у Німеччині. Продовження і розвиток естетичних засад неокласицизму у нових суспільно-історичних умовах.

Культурологічна стихія збірки “Каравели”. Неоромантизм як стильова домінанта віршів збірки. Поетизація мандрів, сильної вольової особистості, жага пізнання і філософського осмислення світу. Античний ідеал калокагатії у культурологічній ліриці. Філософічність пейзажної лірики.

Ліро-епос Ю.Клена. Новаторське осмислення проблеми “митець і влада” у поемі “Прокляті роки”. “Попіл імперій” – широкомасштабний літопис тоталітарних режимів ХХ ст. Художнє осмислення антилюдської сутності більшовицької та фашистської диктатур. Ідейний задум поеми: пристрасна віра у воскресіння України з імперського попелу.

Тема: Поетичний космос лірики Михайла Ореста

Життєвий і творчий шлях М.Ореста. Відданість традиціям неокласицизму у творчості еміграційного періоду. Поетичний, перекладацький, літературознавчий доробок митця.

Неокласицистична спрямованість поезії М.Ореста. Мотив творчості у циклі “Ars poetica”: розкриття “таємниці слова”. Синтез неокласицизму і символізму як стильова домінанта лірики поета. Філософічність пейзажної лірики, глибина й інтелектуалізм символіки. Релігійно-містичні мотиви у поезії М.Ореста. Амбівалентність образу України.

Тема: Художня довершеність лірики Святослава Гординського

Різномісність творчого обдарування С.Гординського. Грунтовна освіта європейського рівня. Гармонійне поєднання малярського, поетичного, літературознавчого, перекладацького хисту.

Синтез романтичного і неокласичного стилів у ліриці. Провідні мотиви лірики: тема мистецтва, творчого неспокою та “парнасізму”; апокаліптичні візії у поезії про війну.

Ліричний герой С.Гординського: гуманіст, інтелектуал, людина богемного складу.

Змістовий модуль 6. Рецепції Докії Гуменної та Ігоря Качуровського: збереження національної ідентичності, суспільно-політичні орієнтири, зв'язки з Батьківщиною

Тема: Творче життя та організаційно-літературна діяльність Докії Гуменної

Біографія Докії Гуменної. Складна доля мисткині в Україні: нищівна критика, не прийнята до новоствореної Спілки письменників України. Еміграція за кордон у 1943 р. до Львова, потім до Австрії, Німеччини, а з 1950 р., переїзд на постійне проживання до США. Своєрідність автобіографізму в романі «Діти Чумацького Шляху», Образ Києва в романі «Хрещатий Яр». Національна ідентичність в новелах книги «Куркульська вілія».

Тема: Багатогранність таланту Ігоря Качуровського

Драматизм життєвого шляху емігранта. Творчий і плідний внесок україністики: викладацький, літературознавчий, перекладацький, мовознавчий грані таланту митця. Участь у письменницькому об'єднанні "Слово".

Поетична творчість І. Качуровського. Мотив утечі з тоталітарного пекла, пошуки прихистку у дисгармонійному світі. Художнє відображення життєвої біографії поета у віршах. Урбаністичний мотив у ліриці. Химерне поєднання екзотики і реалій латиноамериканського світу з патріотичними почуттями. Філософське осмислення сквородинського образу Гавані. Майстерність версифікації поета. Продовження у ліриці естетичних засад неокласиків з їхньою тугою за гармонією світу.

Художня своєрідність прози І. Качуровського. Новаторське і неоднозначне трактування подій війни у диалогії "Шлях невідомого", "Дім над кручею". Руйнування стереотипів у зображенні представників ворожих армій. Сильова своєрідність прози: синтез суворого реалізму та романтизму.

Тема: Трагічний світ творчості Тодося Осьмачки

Драматизм життєвої долі митця в епоху тоталітаризму. Трагедія еміграційного періоду біографії Т. Осьмачки. Участь у письменницьких об'єднаннях МУР, "Слово".

Поетична творчість Тодося Осьмачки. Проблема його стилю в українському літературознавстві. Синтез модернізму і фольклорної поетики як визначальні риси "осьмачкізму". Екзистенційні мотиви туги, самотності, індивідуалізму та їх художнє втілення. Фольклорна поетика творення образу України. Гнівний осуд тоталітаризму та трагічного становища людини в абсурдному світі.

Проза Т. Осьмачки. Образ українського світу в повісті "Старший боярин". Гострота й актуальність проблематики повісті. Реалістичний та умовно-символічний плани у творі. Роль фольклору і демонології у моделюванні українського світу. Мотив самотності як визначальна складова людської екзистенції.

Повість "План до двору" – міфологічно-символічний твір про загибель українського селянства. Апокаліптичний хронотоп у повісті. Роль демонології. Художня трансформація біблійного мотиву руйни у повісті "Ротонда душогубців". Символіка "червоного дияволізму".

Тема: Світоглядно-естетична своєрідність творчості Івана Багряного

Життєвий шлях письменника. Участь у письменницькій організації "Ланка". Моральний максималізм і стоїцизм у протиборстві з тоталітарним режимом. Суспільно-політична діяльність І. Багряного в Україні і в еміграції. Відображення світогляду митця в його публіцистиці та художніх творах.

Поетична творчість І. Багряного. Експресивна розкутість лірики. Історична основа, антиколоніальний пафос поеми "Скелька". Гнівний протест проти тоталітаризму в поемі "Гуляй-Поле". Риси експресіоністичної поетики у творі. Своєрідність трактування морально-етичних проблем у поемі "Аве, Марія".

Жанрово-тематичне багатство прози митця. Роман "Сад Гетсиманський" як художній документ сталінської епохи. Поєднання документалізму, публіцистичності та художнього вимислу. Жанрові дефініції твору. Реалістичний та містичний плани в романі. Біблійні мотиви та їх роль у розкритті ідейного задуму твору. Сильові особливості роману: синтез суворого реалізму та романтичної стихії.

Роман "Тигролови". Жанрова своєрідність твору (поєднання пригодницького жанру з романтичною стихією). Роль умовної символіки та фольклору у розкритті невмирущості людського духу. Глибокий психологізм як визначальна художня особливість роману. Проблема національної самосвідомості українців. Художня майстерність позасюжетних елементів у романі.

Повість "Огненне коло": трагічні сторінки української історії. Історична основа твору. Суперечливе трактування діяльності дивізії "СС – Галичина" в історіографії. Зображення кривавої фантазмагорії війни через психологічне сприйняття героя. Антивоєнний пафос повісті. Риси романтичного світобачення та національна ідея у творі.

Тема: Творчий внесок Уласа Самчука в розвиток української прози

Формування світогляду письменника. Участь митця в еміграційному літературному процесі; роль у заснуванні МУРУ та розбудові "Слова".

Роман-епопея "Волинь". Жанрово-композиційні особливості твору. Масштабність проблематики: формування характеру національно свідомого українця, шляхів розвитку української держави, її інтеграції в загальноєвропейський контекст, взаємин селянина і землі тощо. Поєднання епічного і ліричного начал в епопеї.

Роман "Марія" – трагічний життєпис українського селянства в добу тоталітаризму. Жанрові особливості твору (роман-хроніка, художня біографія). Філософська система духовності українського селянства. Морально-етична проблематика. Герої роману – носії рис української ментальності. Рецепція біблійних мотивів у романі.

Символіка образу Матері Божої. Трагедія руйнування українського роду як закономірний наслідок тоталітаризму. Стильові особливості роману.

Історизм прози У.Самчука (“Ост”, “Кулак”, “Гори говорять”, “Чого не гоїть огонь”).

Тема: Художній світ Василя Барки

Творчий внесок В.Барки в розвиток україністики. Перекладацький, літературознавчий доробок митця.

Поетична творчість В.Барки. Джерела образності лірики (Біблія, фольклор). Релігійні мотиви в поезії. Поетика бароко.

Художнє осмислення трагедії голодомору в романі В.Барки “Жовтий князь”. Життєва основа твору. Жанрова своєрідність (сімейна хроніка, роман – мартиролог). Багатоплановість і композиційні особливості роману. Психологічне дослідження життя людини на рубежі смерті. Художня трансформація апокаліптичних мотивів у романі. Викривальний пафос у моделюванні підрадянського українського суспільства.

3. Структура навчальної дисципліни

Методи навчання: Лекція. Практичне заняття. Бесіда. Дослідницький метод. Метод виявлення реакції читача. Художня інтерпретація. Самостійна робота: домашні завдання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, вміння аналізувати художній твір, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп’ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять та виконання самостійної роботи. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, вміння аналізувати художній твір, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань. Під час виконання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання важливим є уміння робити спостереження щодо загального розвитку української літератури 1910 – 1930-х рр., формулювати важливі та основні тези щодо обговорюваних тем, виразно читати напам’ять художні тексти.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	36		
Самостійна робота (бесіда за запропонованими темами для самостійного опрацювання)	9		
Самостійна робота (напам’ять)	5		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен:	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів
------------	--------------------------

	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Практичне заняття 1	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 2	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 3	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 4	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 5	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 6	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 7	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 8	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 9	0,5	1,5	2	3
Практичне заняття 10	0,5	1,5	2	3
Максимальна кількість набраних балів	5	15	20	30

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	Відмінно
Екзамен: Аспекти оцінювання				
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, знання історії літературного процесу	5	8	10	15
Адекватність наведених прикладів, знання художніх текстів	5	8	10	15
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	3	5	8	10
Знання світового контексту, культурного й історичного аспектів	3	5	8	10
Максимальна кількість набраних балів	16	26	36	50

Таблиця 4. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)

26-31			C (добре)
21-25	задовільно		D (задовільно)
14-20			E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Базова література

1. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. Кн. 1: Перша половина ХХ ст. : підручник / За ред. В.Г. Дончика. Київ : Либідь, 1998. 464 с.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХІ ст. : підручник : у 10 т. Т. 3, 4, 5, 6,7 Київ : ВЦ Академія», 2014–2019.
3. Скорина Л. Література і літературознавство української діаспори : курс лекцій. Черкаси : Брама Україна, 2005. 384 с.

Допоміжна література

4. Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму : монографія. Київ: Факт, 2003. 319 с.

5. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х рр. XX ст. : монографія. Тернопіль : Джура; Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 339 с.
6. Анісімова Н. П. Міфологічні джерела поезії Оксани Лятуринської. Запоріжжя : Просвіта, 2005. 171 с.
7. Астаф'єв О. Образ і знак: Українська емігрантська поезія в структурно-семіотичній перспективі : монографія. Київ : Наукова думка, 2000. 268 с.
8. Багрянний І. Під знаком Скорпіона: З творчої спадщини письменника. Поезія, проза, публіцистика. – Київ, 1994.
9. Багрянний І. Публіцистика: Доп., ст., памфлети, рефлексії, есе. Друге видання. – Київ, 2006.
10. Багрянний І. Сад Гетсиманський. Київ, 2001.
11. Багрянний І. Тигролови. Огненне коло. Київ, 1996.
12. Баклицький М. Нова релігійність Івана Багряного. Київ, 2005.
13. Барка В. Хліборобський Орфей, або Клярнетизм. Мюнхен; Нью-Йорк, 1961
14. Бернадська Н. Українська література XX століття / Н. Бернадська. Київ, 2002.
15. Біляїв В. „На неокраїні крилі...” (Штрихи до літературних портретів західної діаспори). – Донецьк, 2003. 12. Бойко Ю. Вибране. – Т. 1. – Мюнхен, 1971.
16. Бондаренко Ю. Національна парадигма українського екзистенціалізму // Слово і Час. № 6.
17. Бернадська Н. І. Роман: проблеми великої епічної форми : навч. посіб. Київ : Логос, 2007. 116 с.
18. Бернадська Н. І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія. Київ : Академвидав, 2004. 368 с.
19. Біла А. Український літературний авангард: пошуки стильової системи : монографія. Київ : Смолоскип, 2006. 463 с.
20. Гриневич В. У пошуках українського радянського патріотизму, або українство у лещатах малоросійства // Сучасність. 2006. № 5-6. Гуменна Д. Діти Чумацького Шляху: Роман у 4-ох книгах. Друге видання. – Нью-Йорк, 1983.
21. Гроно нездоланих співців. Київ, 1997.
22. Державин В. Антологія української поезії. Лондон, 1957.
23. Державин В. Література і літературознавство (Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці). ІваноФранківськ, 2005.
24. Державин В. Національна література як мистецтво (Мистецька мета і метода національної літератури) // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики. Київ, 1994. Кн. 3.
25. Державин В. Три роки літературного життя на еміграції (1945-1947). Мюнхен, 1948.
26. Дзюба І. Література соціалістичного абсурду // Сучасність. 2003. № 1.
27. Довженко О. Господи, пошли мені сили : Щоденник, кіноповіді, оповідання, фольклорні записи, листи, документи. Харків, 1994.
28. Двадцять роки: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті / Упор. В.Г. Дончик. Київ : Дніпро, 1991. 366 с.
29. Експресіонізм : зб. наук. праць / упоряд. та передм. Т. Гаврилів. Львів : ВНТЛ-Класика, 2005. 151 с.
30. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ : Femina, 1995. 688 с.
31. З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій / Авт. кол.: Бойко Л.С. та ін. Київ: Радянський письменник, 1991. 494 с.
32. Ільницький О. Український футуризм (1914–1930) : [пер. з англ. Р. Тхорук]. Львів : Літопис, 2003. 456 с.
33. Донцов Д. Дві літератури нашої доби. Л., 1991.
34. Дончик В. Український радянський роман: Рух ідей. Київ, 1983.
35. Жулинський М. Печаль душі і святість босоного дитинства // Довженко О. Зачарована Десна. Україна в огні. Щоденник (1941-1956). К., 1995.
36. Загоруйко В. Письменник Віктор Петров (В. Домонтович). К., 1993.
37. Захарчук І. Друга світова війна: досвід історії – досвід літератури // Слово і Час. 2007. № 6.
38. Захарчук І. Міліарна стратегія соцреалізму. Слово і Час. 2006.
39. Західна Україна під большевиками. Збірник матеріалів за редакцією Мілени Рудницької. Нью-Йорк, 1958.
40. Ільницький М. „На більшовицький стрій...” Літературне життя Львова 1939-1941 рр. // Дзвін. 1998. № 1.
41. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. Львів, 1995.
42. Ільницький М. Утвердити в світі образ України. Українська поезія періоду МУРу // Дзвін. 1996. № 4.
43. Ільницький М. У фокусі віддзеркалень. Львів, 2005.

44. Історія європейської ментальності. Львів, 2004.
45. Костюк В., Денисенко В. Модерн як поле експерименту: Комічне, фрагмент, інтертекстуальність. Київ, 2002. 176 с.
46. Кошелівець І. Сучасна література в УРСР. Б.М.: Вид-во Пролог, 1964.
47. Кошелівець І. Олександр Довженко: Спроба творчої біографії. Мюнхен, 1980.
48. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження : антологія 1917–1933 : Поезія проза драма есеї. Київ : Смолоскип, 2004. 968 с.
49. Михайловська Н. Трагічні оптимісти. Екзистенційне філософування в українській літературі ХІХ – першій половині ХХ ст. : монографія. Львів : Світ, 1998. 212 с.
50. Мартиненко Ю. „Воєнна” проза І.Багряного („Людина біжить над прірвою”, „Огненне коло”) // Дивослово. 2001. № 2.
51. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер’єрі : монографія. Київ: ВД «Стилос», 2008. 544 с.
52. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща : монографія. К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 327 с.
53. Моренець В. Оксиморон : літературознавчі статті, дослідження, есеї. Київ : Аграр Медіа Груп, 2010. 528 с.
54. Мочернюк Н. Поза контекстом : Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєнної : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 392 с.
55. Огнєва Т. Відбиток часу у дзеркалі буття : монографія. Київ: Академвидав, 2008. 213с.
56. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі : монографія. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Либідь, 1999. 448 с.
57. Пахаренко В. Поєдинок з Левіафаном. Міт і псевдоміт в українській літературі 20-х років. *Українська мова та література*. 1999. Ч. 25–28, 37.
58. Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи : монографія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. 342 с.
59. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
60. Пуніна О. В. Кінофікація українського літературного дискурсу (20–30-ті роки ХХ століття) : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2012. 332 с.
61. Самчук У. Велика література // МУР: Альманах. 1946. 36.1.
62. Самчук У. На коні білому. Львів, 1999.
63. Самчук У. На коні вороному. Львів, 2000.
64. Самчук У. OST. Трилогія. Том 1. Морозів хутір. Тернопіль, 2005.
65. Самчук У. Плянета ДіПі. Нотатки й листи. Вінніпег, Канада, 1979.
66. Самчук У. Чого не гоїть вогонь. К., 1994.
67. Свєрбілова Т. П’єси Івана Кочерги та проблема визначення соцреалізму як власної культури // Слово і Час. 2006. №10.
68. Семенчук І. Життєпис О.Довженка. К., 1991.
69. Свєрбілова Т. Г., Скорина Л.В. Українська драма 30-х років ХХ ст. як модель масової культури та історія драматургії в постатях. Черкаси : Маклаут, 2009. 384 с.
70. Семенчук І.Яновський Юрій. К., 1990.
71. Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. К., 2006.
72. Слабошпицький М. Загадка довгого мовчання (Леонід Лиман) // Київ. 2006. № 7-8.
73. Слабошпицький М. Поет із пекла (Тодось Осмачка). К., 2003.
74. Слоньовська О. Слід невловимого Протея : Міф України в літературі української діаспори 20-50-х років ХХ століття : монографія. Івано-Франківськ : Плай; Коломия : Вік, 2006. 684 с.
75. Смолич Ю. Розповіді про неспокій. І знову про неспокій. Розповідям про неспокій немає кінця. Твори: У 7 т. Т.7. К.: Дніпро, 1982. 692 с.
76. Соколюк Л. Михайло Жук : мистець-літератор. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2018. 256 с. ; 355 іл.
77. Соловей Е. Українська філософська лірика. Київ : Юніверс, 1999. 368 с.
78. Сорока П. Докія Гуменна. Літературний портрет. Тернопіль, 2003.
79. Стефановська Л. Антонич. Антиномії. Київ : Критика, 2006. 312 с.
80. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. У 4 кн. / Упор. В. Яременко, Є. Федоренко. К.: Рось, 1994.

81. Шерех Ю. Поза книжками і з книжок. К.,1998. 125.
82. Шерех Ю. Третя сторожа. Київ, 1993. 126.
83. Шерех Ю. Не для дітей. Нью-Йорк, 1964.
84. Штонь Г. Духовний простір української ліро-епічної прози. Київ, 1998.
85. Шкандрій М. Модерністи, марксистки і нація: українська літературна дискусія 1920-х років : [пер. з англ. М. Климчука]. Київ : Ніка–Центр, 2006. 383 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)